

Aan: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Hoevelaken, 24 mei 2024

Betreft: Reactie internetconsultatie 'Ontwerpbesluit gelijke aanpassingen met spreiden bij de solidaire premieregeling (hierna: het ontwerpbesluit)'

Hierbij bieden wij u de reactie aan op de internetconsultatie die is gepubliceerd op 27 april jl.

Deze punten zijn aangeleverd door de werkgroep Modernisering Pensioenstelsel van KPS.

Wij hopen dat de aandachtspunten die in deze reactie worden benoemd, bijdragen aan een afgewogen Besluit rond gelijke aanpassingen met spreiden bij de solidaire premieregeling.

Met vriendelijke groet,

KPS

Namens het bestuur,

Gaby de Léon,
bestuurslid

Reactie op consultatie 'Ontwerpbesluit gelijke aanpassingen met spreiden bij de solidaire premieregeling (hierna: het ontwerpbesluit)'

Aanleiding voor onze reactie op het ontwerpbesluit

In december 2022 is het amendement Palland aangenomen. Dit regelt dat er in de solidaire premieregeling gelijke aanpassingen mogelijk zijn binnen de groep gepensioneerden. In het najaar 2023 bleek dat het amendement zonder nadere kaders pensioenuitvoerders onvoldoende duidelijkheid geeft over de voorwaarden waaraan een uitkeringsfase met gelijke aanpassingen met spreiden moet voldoen in de uitvoering van een solidaire premieregeling (SPR). Met dit ontwerpbesluit wordt daar nadere invulling aan gegeven.

Binnen de Kring van Pensioenspecialisten (KPS) is het ontwerpbesluit en de daarbij behorende toelichting uitgebreid besproken en wij komen daarbij tot de volgende algemene opmerkingen:

- a. De wijze waarop invulling is gegeven aan het amendement leidt tot wetgeving die zelfs door deskundigen als erg complex wordt ervaren.
- b. Diverse technische aspecten in de wetgeving zijn op verschillende wijze uitlegbaar c.q. zijn op verschillende wijze te interpreteren.
- c. Ingeval een pensioenfonds bij SPR kiest voor gelijke aanpassingen in de uitkeringsfase, met of zonder spreiding, is een juiste en heldere communicatie van cruciaal belang.

Onderstaand gaan wij hier nader op in.

Opmerkingen over de complexiteit van de wetgeving

Omdat zelfs deskundigen de wetgeving als erg complex ervaren, is het van belang dat de toelichting op de wet extra wordt uitgebreid als uit de consultatie blijkt dat daar behoefte aan bestaat en/of de wetgever van mening is dat de consultatie daarvoor aanleiding geeft.

Opmerkingen over de technische aspecten

Het is van cruciaal belang dat de wetgeving maar voor één uitleg vatbaar is. Is dat namelijk niet zo, dan zullen de uitvoerders er op een verschillende wijze invulling aan geven: gelijke aanpassing met spreiden over vijf jaar leidt bij de ene uitvoerder mogelijk tot een andere uitkomst dan bij een andere uitvoerder. Dit betekent dat een pensioenfonds bij een toekomstige switch van uitvoerder in dat geval plotseling met een andere verwerkingswijze geconfronteerd wordt. Dat is niet alleen vervelend voor het pensioenfonds zelf, maar ook – en wellicht met name – voor de uitkeringsgerechtigden. Bovendien zal een uitkeringsgerechtigde die vanuit twee verschillende pensioenfondsen uitkeringen met gelijke aanpassing ontvangt, het spoor helemaal bijster zijn op het moment dat wetgeving op verschillende wijze wordt uitgevoerd.

Onderstaande opmerkingen zijn bedoeld om te komen tot eenduidige uitvoering. Verder treft u ook een aantal algemene vragen aan.

a. Moment aanpassen pensioenuitkeringen

Normaliter worden pensioenuitkeringen straks onder Wtp eenmaal per jaar aangepast. Is dat hier ook de bedoeling? En geldt daarbij nog een bepaalde vaste datum (1 januari)? Indien een pensioenuitvoerder de vrijheid heeft om het moment van de aanpassingen van de pensioenuitkeringen zelf te kiezen, zou het goed zijn om dit op te nemen in de Nota van Toelichting, ook indien dit niet het geval is en de aanpassing telkens eenmaal per jaar moet plaatsvinden.

b. Spreiden

Spreiden kan op twee wijzen: lineair (in gelijke stappen) of asymptotisch (afnemende mate), waarbij in beide gevallen een maximale spreidingsperiode van 10 jaar van toepassing is. Bij lineair spreiden is het betreffende financiële resultaat aan het einde van de spreidingsperiode volledig verwerkt, terwijl bij asymptotisch spreiden er altijd in het laatste jaar sprake zal zijn van een restant dat op dat moment ook verdeeld moet worden. In de praktijk wordt dit de “backstop” genoemd.

Nu zijn er deskundigen die zeggen dat die backstop aan het einde van de gekozen spreidingsperiode moet (of kan) plaatsvinden (dus na 2 jaar, 3 jaar etc.). Andere deskundigen zeggen dat het backstopmoment onafhankelijk is van de gekozen spreidingsperiode, maar altijd na 10 jaar ligt. Wat is juist?

Graag voor de duidelijkheid in de Nota van Toelichting uitleg over opnemen.

c. Spreiden

De verplichting voor een backstopmoment bij asymptotisch spreiden leidt ertoe dat dit - zowel vanuit administratief oogpunt als vanuit communicatief oogpunt - een complexe methode is. Bovendien is het gevolg van een backstop dat in de toekenning van de toeslag een extra “sprong” op het backstopmoment zit.

Indien uit het antwoord op het vorige punt blijkt dat het backstopmoment ook aan het einde van de gekozen spreidingsperiode mag plaatsvinden, geeft dit uitvoerders de mogelijkheid om de spreidingsperiode korter te kiezen zodat het wat overzichtelijker wordt (je hoeft bijvoorbeeld maar van 2 of 3 jaar van alles bij te houden).

d. Spreiden

Ook in de portal moet al rekening worden gehouden met de wijze waarop de komende jaren toeslagen of afslagen verwerkt worden zodat deelnemers die van de portal gebruik maken dit tijdig kunnen zien. Ook is het van belang dit mee te nemen in de uitleg over de pensioenregeling.

Achtergrond is dat een deelnemer zich in zal moeten kopen in het zogenaamde Collectieve Spreidingsvermogen (CSV). Bij het omrekenen van het persoonlijk pensioenvermogen naar een uitkering zal ook tijdens de opbouwfase al rekening worden gehouden met de verhouding tussen het CSV en het totaal aan uitkeringsvermogens. Deze verhouding wordt berekend door alle uitkerings- en spreidingsvermogens op te tellen en te delen door alle uitkeringsvermogens.

We merken op dat er over de pensioencommunicatie nog weinig aandacht is in wet- en regelgeving. Eenduidigheid over hoe hierover wordt gecommuniceerd is belangrijk. Komt hier een communicatierichtlijn voor?

- e. **Spreidingsvermogen**
Het collectief spreidingsvermogen kan positief en negatief zijn. In de voorbeelden die in de toelichting zijn opgenomen staan alleen voorbeelden als sprake is van een positief spreidingsvermogen. Voor de duidelijkheid adviseren wij dat aan te vullen met een aantal voorbeelden ingeval sprake is van een negatief spreidingsvermogen.
- f. **Spreidingsvermogen**
Als sprake is van een negatief spreidingsvermogen, dan betekent dat voor een deelnemer die de pensioengerechtigde leeftijd bereikt dat zijn opgebouwde vermogen gesplitst wordt in een uitkeringsvermogen dat hoger is dan het opgebouwde vermogen en een bijbehorend negatief spreidingsvermogen. Hierdoor start deze (nieuw) gepensioneerde met een relatief hoog ouderdomspensioen, waarbij de kans groot is dat dit in het daaropvolgende jaar verlaagd zal worden. Is dit een juiste interpretatie?
- g. **Spreidingsvermogen**
In artikel 1cc, lid 1 sub b wordt gesproken over uitkeringsvermogens en spreidingsvermogens (in meervoud dus). Mogen (of moeten) we hieruit afleiden dat het mogelijk is dat bij één pensioenfonds meerdere spreidingsvermogens aan te houden en zo ja, hoe zou dit ingevuld kunnen/moeten worden?
- h. **Spreidingsvermogen**
Wij gaan ervan uit dat het spreidingsvermogen belegd wordt volgens het integrale beleggingsbeleid zoals dit van toepassing is op het gehele pensioenvermogen van het uitkeringscollectief. Klopt dit?
- i. **Afkoop**
Het opgebouwde vermogen wordt verdeeld in een uitkeringsvermogen en spreidingsvermogen. Ingeval op enig moment sprake is van afkoop, wordt dan zowel het uitkeringsvermogen als het deel in het collectieve spreidingsvermogen afgekocht?

Opmerkingen over de communicatie

Zoals hierboven al aangegeven, wordt deze wet ook door deskundigen als complex ervaren. Dit betekent dat het een hele opgave zal zijn dit op een heldere wijze aan de deelnemers van het pensioenfonds uit te leggen. Bovendien bestaat de kans dat deelnemers aanspraken bij verschillende fondsen hebben opgebouwd en voorkomen moet worden dat men verschillend geïnformeerd wordt. Wij bevelen daarom aan om een handleiding communicatie binnen de sector te laten ontwikkelen die uitvoerders kunnen gebruiken.

Wat niet voorkomen kan worden is dat als iemand zowel pensioenvermogen heeft opgebouwd in een flexibele premieregeling (FPR) met een collectief uitkeringsmechanisme als in een SPR met een collectief uitkeringsmechanisme, dat de methodiek van toekenning van verhoging per definitie van elkaar zullen verschillen.

Het is wel wenselijk dat voor de verdeling van het spreidingsvermogen onder de SPR vergelijkbare regels gelden als voor de spreiding van resultaten onder de FPR. Zeker als het gaat om afkoop (zie de toelichting hiervoor onder i).

Slotopmerkingen

Wij vertrouwen erop dat we met bovenstaande op- en aanmerkingen een bijdrage hebben kunnen leveren om de wetgeving en/of onderliggende toelichting voor één uitleg vatbaar te laten zijn. Dit is zowel in het belang van de uitvoeringsinstellingen van pensioenregelingen als voor betrokken werkgevers en werknemers.

Met betrekking tot de communicatie is van belang dat er tijdig, helder en op uniforme wijze gecommuniceerd kan worden, zodat de deelnemer weet waar deze aan toe is en niet voor onverwachte verrassingen komt te staan.

Mocht u vragen of ondersteuning willen dan kunt u altijd contact met ons opnemen.

Kennisdelen is vermenigvuldigen

En dat doet KPS al 30 jaar op het onafhankelijke kennisplatform van de Kring van Pensioenspecialisten. Kort gezegd: KPS. Omdat de leden van KPS 'pensioen' vanuit een breed spectrum benaderen, spreken we over 'inkomen voor later'. De uitwisseling van kennis en ervaring gebeurt tijdens studiebijeenkomsten, webinars en congressen, en in de meer dan 10 werkgroepen die binnen KPS actief zijn. KPS is tevens de uitgelezen plek om de permanente educatie en vak kennis bij te houden.

KPS heeft inmiddels 300 leden. Lidmaatschap van KPS is op persoonlijke titel. Kenmerkend voor de leden is hun diversiteit in knowhow en achtergrond. De pensioensector is in ontwikkeling, krijgt nieuwe uitvoerders, nieuwe pensioenvormen en vernuftige technologieën. Leden die in hun dagelijkse functie in aanraking komen met deze nieuwe ontwikkelingen, dragen bij aan de dynamiek binnen KPS.

Deze reactie vormt het resultaat van de input vanuit de leden van de werkgroep en is gebaseerd op de brede praktijkervaring van de leden. De aanbevelingen worden gedragen door de leden van de werkgroep, hetgeen niet automatisch betekent dat het de mening van alle individuele leden betreft.

KPS streeft naar discussie ten aanzien van pensioenthema's. Het bestuur van KPS heeft kennisgenomen van deze brief, kan zich vinden in de aanpak van de werkgroep en onderkent het belang van de door de werkgroep gedane aanbevelingen.

www.kps.nl